

Parafilijų ir seksualinės prievartos gydymas

Robertas BUNEVIČIUS

Lietuvos biologinės psichiatrijos draugijos prezidentas

Kauno medicinos universiteto Psichofiziologijos ir reabilitacijos institutas, Palanga, Lietuva

Sveikinu visus VI Baltijos šalių biologinės psichiatrijos simpoziumo dalyvius, susirinkusius Palangoje. Simpoziumo tematiką „Parafilijos ir seksualinė prievarta“ nulėmė keletas aplinkybių.

Pastaraisiais metais pedofilijos skandalai sukretė ne tik Baltijos šalis, Latviją ir Lietuvą, bet ir Prancūziją, Vokietiją, Airiją, JAV, pasiekdami aukščiausius politikos, teisėsaugos ir bažnytinės hierarchijos sluoksnius ir sulaukė plataus rezonanso visuomenėje. Seksualinė prievarta ir pedofilija bei kitos parafilijos yra ne tik etikos, moralės ar teisėsaugos sritis. Parafilijos nuo *Krafft-Ebing* ir *Kraepelin* bei *Freud* laikų priskiriamos psichikos sutrikimams, taigi, yra medicininė problema, apimanti ne tik medicininio įvertinimo, diagnozavimo ar klasifikavimo klausimus, bet ir gydymo aspektus. Savo ruožtu parafilijų gydymo metodų taikymas kelia ne tik medicinius bet ir etinius, moralinius ir teisinius klausimus. Kam, kada, kaip ir kokį parafilijų gydymą galima taikyti, svarsto ne tik medikai, bet ir teisininkai, dvasininkai, visuomenės veikėjai. Ypač kontraversiškas yra įvairių kastracijos metodų (tiek cheminių, tiek fizinių) panaudojimas gydant parafilijas ir seksualinę prievartą.

Pasaulinė biologinės psichiatrijos draugijų federacijos (angl. *WFSBP*) darbo grupė, vadovaujama *WFSBP* prezidentės prof. *Florence Thibaut* (Prancūzija), parengė naujas parafilijų biologinio (medicininio) gydymo rekomendacijas, skirtas gydytojams praktikams. Į darbo grupę buvo suburti šios srities ekspertai iš viso pasaulio. Darbo grupė, rengdama rekomendacijas, apibendrina tiek literatūros duomenis, tiek klinikinę ekspertų patirtį. Įdomu pažymėti, kad prof. *Thibaut* yra ne tik teoretikė, ji turi ir turtingą parafilijų gydymo patirtį, įskaitant gydymą hormonais. Simpoziume prof. *Thibaut* plenarinėje paskaitoje pristatys *WFSBP* darbo grupės parengtas parafilijų gydymo rekomendacijas ir pasidalins savo klinikinę patirtimi. Šių rekomendacijų vertimą lietuvių kalba rasite šime žurnalo numeryje [1].

Kartu su *WFSBP* rekomendacijomis žurnale rasite ir labai įdomią studiją, kurią atliko Lietuvos teisės instituto specialistai, skirtą prevencinėms priemonėms (tarp jų ir medicininių) seksualinius nusikaltimus padariusiems asmenims [2]. Ši studija padės geriau suvokti *WFSBP* gydymo rekomendacijų pritaikymo Lietuvoje galimybes. Žurnale pateikiams ir diagnostinis instrumentas, skirtas kokybiniam patirtos seksualinės ir fizinės prievartos vertinimui [3].

Greta biologinio gydymo rekomendacijų simpoziume gerai žinomi ekspertai apžvelgs psichoterapijos galimybes bei kitus medicininius, kultūrinius, teisinius, moralinius bei etinius klausimus, susijusius su parafilijomis [4, 5].

Welcome to the 6th Baltic Symposium of Biological Psychiatry in Palanga, Lithuania. Several factors have determined the main track of the Symposium ‘Paraphilias and Sexual Abuse’.

In recent years pedophilia and sexual abuse had made a row not only in the Baltic states, Latvia and Lithuania, but also have shocked France, Germany, Ireland and US, involving tops of political, legal and religious hierarchy and attaining public interest. Sexual abuse and pedophilia as well as other paraphilias cover not only moral, ethical and legal issues. Paraphilias from the times of *Krafft-Ebing* and *Kraepelin* as well as *Freud* is also considered as mental disorder and medical issue involving medical evaluation, diagnosis, classification as well as treatment. On the other hand, specific treatments of paraphilias are not limited to medical issues and also cover ethical, moral and legal questions. To whom, how, when and what treatments for paraphilia may be prescribed is discussed by doctors, as well as by lawyers, clerics and politicians. Use of castration (chemical or physical) in treatment of paraphilias is especially controversial.

The Task Force of the World Federation of Societies of Biological Psychiatry (*WFSBP*) led by the president of the *WFSBP* professor *Florence Thibaut* (France) prepared guidelines for the biological (medical) treatments of paraphilias. Guidelines are designed for clinicians. Experts of the field from all over the world worked together in this task force. They reviewed the literature as well as summarized their clinical experience. It is interesting to mention that professor *Thibaut* is not only a scholar, she also has a rich clinical experience in management of paraphilias, including by means of hormonal treatment. At the Symposium professor *Thibaut* in her plenary lecture will present treatment guidelines and will share her rich clinical experience. Lithuanian translation of the guidelines you will find in this issue of the journal [1].

Together with the *WFSBP* treatment guidelines interesting study arranged by the experts from the Lithuanian Law Institute on legal bases for prevention measures (including medical interventions) for sexual offenders in Lithuania is published in this issue of the journal [2], providing legal insight for implementations of the *WFSBP* treatment guidelines in Lithuania. In this issue of the journal Lithuanian reader also will find diagnostic tool for the assessment of the perceived sexual and physical abuse [3].

At the Symposium in parallel to biological treatments psychotherapeutic methods as well as other medical, cultural, legal, moral and ethical issues related to paraphilias will be discussed by prominent national and international speakers [4, 5].

LITERATŪRA/REFERENCE

1. Thibaut F., de la Barra F., Gordon H., et al. Pasaulinės biologinės psichiatrijos draugijų federacijos (angl. *WFSBP*) biologinio parafilijų gydymo rekomendacijos // *Biologinė psichiatrija ir psichofarmakologija* – 2010, vol. 12(1), p. 19–59.
2. Liesis M., Dobrynina M. Lytinius nusikaltimus padariusiems asmenims taikytinų prevencinių priemonių tyrimo ataskaita // *Biologinė psichiatrija ir psichofarmakologija* – 2010, vol. 12(1), p. 60–77.
3. Bunevičiūtė J., Kazlauskas A. Seksualinės ir fizinės prievartos patirties klausimyno aprašymas // *Biologinė psichiatrija ir psichofarmakologija* – 2010, vol. 12(1), p. 78–81.
4. Bunevičius R., Girdler S.S. Child sexual abuse and stress reactivity in women with premenstrual dysphoric disorder // *Biologinė psichiatrija ir psichofarmakologija* – 2010, vol. 12(1), p. 9–14.
5. Rudalevičienė P., Narbekovas A. The impact of sexual abuse in childhood on the risk of suicidal and homicidal behavior in adulthood // *Biologinė psichiatrija ir psichofarmakologija* – 2010, vol. 12(1), p. 15–18.